

ACTIV

pagină de promovare
a implicării în viața comunității

editată de Asociația Presei Independente (API)

CERE SOCOTEALĂ pentru banii publici!

Cereți socoteală și pentru banii donati în „fondul școlii”!

O LOCUI TOARE DIN SLOBOZIA-CREMENE, RAIONUL SOROCA, A SEMNALAT LA „LINIA VERDE” CU APEL GRATUIT 080088808 că în anul de învățământ 2010-2011 directorul gimnaziului ar fi perceput de la părinții elevilor câte o sută de lei pentru acoperirea cheltuielilor curente de întreținere a școlii. Ea dorește să știe dacă din bugetul local sunt alocați suficienți bani pentru întreținerea acestei instituții de învățământ.

Femeia din Slobozia-Cremene, care a solicitat anonimul, povestește că în decembrie 2010, la gimnaziul din sat a avut loc o adunare părintească, în cadrul căreia părinții au fost informați că trebuie să plătească pentru „fondul școlii” câte o sută de lei pentru un elev. „Am fost de acord să dăm bani, deoarece directorul spunea că din aceste mijloace financiare se vor procura câteva ferestre pentru școală”, afirmă femeia. Însă geamurile promise așa și nu au fost cumpărate, iar la următoarea adunare părintească, în octombrie 2011, ea l-a întrebat pe directorul gimnaziului cum au fost cheltuiți banii acumulați de la părinți. „Directorul a răspuns că cei opt mii de lei au fost utilizați pentru acoperirea cheltuielilor curente, inclusiv pentru unele servicii de întreținere... „Vreau să știu, oare din partea primăriei nu se aloca suficienți bani pentru întreținerea gimnaziului?”, întreabă părintele. Femeia mai povestește că în acel an școlar a fost nevoită să-și transfere copilul la o școală în altă localitate. „Doar pentru că eu am fost mai curajoasă și am întrebat cum sunt utilizați banii publici destinați întreținerii școlii, dar și banii colectați de la părinți, copilul meu a avut de suferit, fiind „pedepsit” cu note joase, dar și cu diferite replici...”, argumentează femeia.

Ludmila Celac, o altă locuitoare a satului Slobozia-Cremene, de asemenea menționează

că fata ei era „pedepsită” pe motiv că nu a dat bani atunci când diriginta îi ceruse. „Chiar nu aveam bani în casă în acea perioadă. Trebuia să-mi vând lucrurile din gospodărie ca să dau pentru școală? Era o perioadă când fata nici nu dorea să meargă la lecții, căci profesoara îi amintea mereu de datorie”, povestește ea.

Colectarea banilor de la părinți se facea prin intermediul elevilor

Anatolie Belinschi, directorul gimnaziului Slobozia-Cremene, confirmă că la acea adunare părintească, profesorii împreună cu membrii asociației părintești „Speranța” au decis colectarea a câte o sută de lei. Întrebat dacă a fost întocmită o listă unde părinții confirmau prin semnătură că, benevol, donează această sumă de bani, directorul a explicat: „Nu avem nici o semnătură de la părinți, banii se colectau în felul următor: părinții îi dădeau elevilor, iar dirigintele dădea suma acumulată profesoarei de informatică, care era responsabilă de contabilizarea lor, apoi banii ajungeau la mine. Aceste finanțe erau destinate cheltuielilor curente pentru gimnaziu”. Directorul gimnaziului ne-a prezentat o listă cu obiectele achiziționate din suma de 8100 lei, acumulată de la părinți în anul de studii 2010-2011, listă care include măști, lacăte, cărpe pentru curățenie etc. Potrivit listei, o parte din bani au fost utilizați pentru procurarea combustibilului, a vopselelor, dar și pentru achiziționarea rechizitelor de birou: pachete de hârtie, plicuri, discuri video. În același timp, potrivit unui act al primăriei comunei Vărăncău, în componența căreia intră satul Slobozia-Cremene, pentru anul calendaristic 2011, din bugetul local s-au alocat peste 20 mii lei pentru procurarea rechizitelor de birou, a materialelor și obiectelor de uz gospodăresc, iar pentru reparațiile curente ale clădirilor și încăperilor – încă circa 20 mii

lei. Ion Levco, primarul comunei Vărăncău, afirmă că din bugetul local sunt alocați bani pentru întreținerea curentă a gimnaziului. „Avem puține finanțe, dar ne străduim să acoperim necesitățile instituțiilor de învățământ din comuna noastră”, declară primarul.

Ghenadie Donos: „Dacă au greșit, pedagogii vor fi pedepsiți”

Ghenadie Donos, șeful Direcției Generale Învățământ din raionul Soroca, ne-a asigurat că va investiga acest caz. „Dacă se demonstrează că prin intermediul asociației părintești se acumulează bani, iar de colectarea banilor se ocupau cadrele didactice, inclusiv directorul gimnaziului, aceștia vor fi sancționați disciplinar”, afirmă Ghenadie Donos. El confirmă că în cadrul asociațiilor părintești banii se pot colecta doar la inițiativa părinților și acest proces este unul benevol. „Părinții trebuie să fie informați că pentru întreținerea instituțiilor de învățământ se aloca bani din bugetul local, adică bani publici. Dacă se doarește ca în acea instituție să mai fie procurat un lucru util pentru confortul copiilor, această achiziție trebuie să o decidă asociațiile părintești”, subliniază șeful direcției raionale.

Rodica Josanu, juristă la Ministerul Educației, spune că astfel de situații regretabile sunt și în alte localități, unde în procesul de colectare a banilor sunt implicați pedagogii, dar și elevii. „Cadrelor didactice le este interzisă colectarea banilor de la părinți. Instituțiile de învățământ și asociațiile trebuie să se consulte asupra deciziilor de interes comun care vizează probleme de ordin pedagogic, sociocultural sau financiar și acestea trebuie să se facă în mod transparent”, spune jurista. Ea mai afirmă că pentru a nu lăsa loc de suspiciuni în utilizarea banilor, conducerea instituțiilor de învățământ trebuie să-i informeze pe părinți câți bani sunt alocați din bugetul local pentru instituția respectivă. „Dacă banii publici nu sunt suficienți, atunci părinții vor hotărî dacă este necesară colectarea unor sume de bani suplimentare. Dacă informația va fi mai transparentă, vor dispărea și bănuielele de utilizare incorectă a banilor”, conchide jurista.

LILIA ZAHARIA

Din Regulamentul privind cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 972 din 12.12.2011:

„(12) Implicarea persoanelor cu funcții de conducere din instituțiile de învățământ și a cadrelor didactice în colectarea și gestionarea mijloacelor bănești pentru Asociații constituie încălcare gravă a obligațiilor de muncă și se sancționează disciplinar”.

- Vrei să semnalezi cazuri de utilizare incorectă a banilor publici de către autoritățile locale?
- Ai întrebări despre transparența în procesul decizional?

Telefonează la
0800 88808

„Linia verde” pentru transparența procesului decizional, cu apel gratuit

- Vrei să ne informezi despre practicile (bune sau proaste) de adoptare a deciziilor și gestionare a banilor publici în satul, comuna sau orașul tău?

Experți îți vor răspunde la întrebări, iar jurnaliștii de investigație vor verifica semnalele de gestionare frauduloasă a banilor publici.

EXEMPLE DE IMPLICARE

în soluționarea problemelor comunității

La Băhrinești, mandatul de primar durează... 30 de zile

DE LA ÎNCEPUTUL ANULUI ȘI PÂNĂ ACUM, SATUL BĂHRINEȘTI DIN RAIONUL FLOREȘTI a avut peste o sută de primari. Nu este vorba de primari aleși de locuitori, ci de o modalitate inedită de a implica cetățenii în procesul de luare a deciziilor și în soluționarea problemelor comunitare. Lunar, câte 12 locuitori ai Băhrineștilui dețin temporar funcția de „primar”, având rolul de a merge din poartă în poartă pentru a-i informa pe locuitori ce au făcut autoritățile și care sunt planurile de viitor.

Feodosia Bunescu, primara de Băhrinești, la o întrunire cu cei 12 „primari” ai lunii octombrie

noi, „primarul” ne lasă și o gazetă, unde citim ce a făcut cârmuirea satului timp de o lună”, explică femeia, arătându-ne buletinul informativ local.

Altă parte a satului este străbătută de Veaceslav Rotari, „primarul” Sectorului 10. El s-a oprit la poarta Mariei Rotari, căreia îi explică scopul vizitei. Femeia îl ascultă cu interes, apoi ne spune că această modalitate a autorităților de a se consulta cu cetățenii este foarte bună. „Chiar dacă suntem bătrâni și fără multă carte, venim și noi cu sfaturi pentru lucrările primăriei... Sigur că eu vreau apă la robinet, dar sunt împotriva ca această construcție să ne golească buzunarele ca și construcția gazoductului”, spune femeia.

Veaceslav Șaban, „primarul” temporar al Sectorului 4, discută cu Maria Antohi despre problemele satului

Satul a fost împărțit în 12 sectoare cu câte circa 60 de gospodării, iar fiecare sector își are „primarul” său care se schimbă la fiecare 30 de zile. În octombrie, de exemplu, „primarii” au avut obligația să-i informeze pe săteni despre inițiativa de a construi în localitate rețeaua de apeduct. Oamenii trebuiau să dea un răspuns exact dacă vor sau nu să aibă apă la robinete.

„Primarii” notează propunerile sătenilor

Veaceslav Șaban are 25 de ani și este șomer. A revenit recent de la muncă din Rusia și în octombrie a deținut funcția de „primar” al Sectorului 4 din Băhrinești. „Am venit la primărie și am zis că vreau să fiu și eu primar. Merg pe la fiecare gospodărie din sectorul meu și-i întreb pe stăpâni dacă vor ca în sat să fie construită o rețea de apeduct. În plus, notez solicitările cetățenilor adresate autorităților locale”, povestește Veaceslav. Prima destinație a „primarului” a fost gospodăria Mariei Antohi. Femeia nu s-a mirat când l-a văzut la poartă, l-a felicitat pentru funcția pe care o deține și a ascultat cu atenție notațiile pe care le-a adus. „Pentru Băhrinești a devenit o practică obișnuită... După ce vorbește cu

Sătenii ajută la soluționarea problemelor

După ce merg pe la toate gospodăriile, „primarii” temporari se întâlnesc cu adevăratul primar de Băhrinești, Feodosia Bunescu, pentru a-i raporta despre rezultatele sondajelor din teritoriu. „Dacă unele întrebări și probleme sunt abordate de mai mulți cetățeni, atunci ele devin subiecte pentru ședințele consiliului local, propunându-se soluții pentru a fi rezolvate”, afirmă primara. Feodosia Bunescu povestește că a introdus această modalitate de implicare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor din anul 2009. „La început, oamenii erau timizi, nu prea doreau să coopereze. Acum situația este alta, cetățenii sunt mai activi, înțeleg problemele localității și încearcă să ofere soluții pentru rezolvarea

lor”, argumentează primara. Ea menționează că locuitorii sunt îndemnați să participe și la ședințele consiliului local.

Nadejda Darie, secretar-coordonator al Rețelei Femeilor din cadrul Congresului Autorităților Publice Locale (CALM), menționează că primarii și consiliile locale sunt obligați să asigure accesul cetățenilor la informațiile de interes public, iar implicarea locuitorilor comunității în procesul de luare a deciziilor duce la responsabilizarea atât a autorităților locale, cât și a cetățenilor. „Dacă locuitorii unui sat sau a unui oraș iau parte la adoptarea unei decizii, atunci, cu siguranță, ei vor fi interesați să monitorizeze implementarea deciziei aprobate cu implicarea lor”, explică N. Darie.

LILIA ZAHARIA

REVENIM LA CELE PUBLICATE

Intimidare pentru critică?

DOUĂ LOCUI TOARE DIN COMUNA SELIȘTE, RAIONUL ORHEI, ne-au informat că, după publicarea articolului despre mașina de teren, cumpărată din bani publici de către primăria din localitate care avea deja un automobil cu o vechime de cinci ani (pagina ACTIV nr. 4/23), primarul se răzbuună pe ele pentru că au furnizat informația jurnaliștilor. De altă parte, primarul infirmă acuzațiile care i se aduc. Experții le recomandă persoanelor care susțin că au fost intimidate să se adreseze în instanța de judecată.

Haritina Cecan, șefa Casei de Cultură din Seliște, unicul consilier local care nu a fost de acord cu achiziționarea unei mașini noi pentru primărie, afirmă că de când a apărut articolul „Mașină de teren pentru primărie”, ea este supusă mai multor controale. „Practic, nu mai pot să-mi desfășor activitatea la Casa de Cultură, căci permanent îmi sunt verificate actele. Am cerut să fie conectate la energia electrică toate cabinetele Casei de Cultură, căci avem curent doar la o priză și la un întrerupător, iar eu sunt nevoită să lucrez la lumânare. Primarul a refuzat să facă acest lucru”, se plânge Haritina Cecan.

Galina Dodon, o altă femeie cu care vorbise reporterul nostru când a realizat materialul despre mașina nouă a primăriei, de asemenea susține că ar fi fost intimidată de primar. „La o adunare a satului, îi propuneam primarului să repare porțiunea de drum de pe strada unde locuiesc, însă el mi-a reproșat că „drumul ți-l vor repara cei de la gazetă”. E corect să ni se închidă gura ori de câte ori încercăm să aflăm cum sunt cheltuiți banii publici?”, se întreabă, indignată, femeia.

De altă parte, Vasile Scripnic, primarul comunei Seliște, infirmă acuzațiile care i se aduc. „Aceste femei mai bine și-or vedea de treaba lor, decât să-mi urmărească activitatea. La Casa de Cultură sunt efectuate multe controale, deoarece Haritina Cecan nu-și onorează obligațiile de serviciu. Va fi conectată la energia electrică, atunci când ea va lucra conștiincios”, răspunde alesul local. Cât privește replica dată Galinei Dodon, primarul neagă că i-ar fi răspuns femeii în așa fel.

Ion Ștefăruța, președintele raionului Orhei, spune că știe despre divergențele apărute între primar și șefa Casei de Cultură și precizează că va întruni o comisie specială care va studia situația creată. „Nu pot să vă spun exact care sunt cauzele acestor conflicte. Poate fi vorba de lipsă de transparență în activitatea primarului, dar nu neg că la mijloc ar exista și unele răfuiele politice”, declară președintele raionului.

Vasile Spinei, președintele Centrului „Acces-info”, afirmă că persoanele care susțin că au fost intimidat de către primari doar pentru faptul că au relatat presei anumite informații, elucidând cazuri de gestionare ineficientă a banilor publici, sunt în drept să-i acționeze pe primari în judecată. „Autoritățile publice trebuie să știe că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. De asemenea, orice persoană are dreptul să critice statul și autoritățile publice”, specifică expertul.

Asociația Presei Independente (API) va sesiza Cancelaria de Stat, cerând să fie verificat cazul semnalat de cetățenii care afirmă că sunt intimidați pentru că l-au criticat pe primarul din comuna Seliște.